

Telefon št. 30-40

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo in Ljubljani, Št. Peterska vojašnica. Telefon št. 30-40.

K jubileju bana g. Draga Marušiča

Dne 4. decembra 1933 poteče tri leta, kar je na čelu kr. banske uprave za dravsko banovino ban g. dr. Drago Marušič.

Ob tej priliki mu tudi mi invalidi in vse vojne žrtve iz dravske banovine iskreno čestitamo z željo, da bi še dolgo ostal na čelu naše banovine.

G. dr. Marušič je kot visoki funkcionar na svojem mestu storil nam vojnimi žrtvam mnogo dobrega. Ob vsaki priliki pokaže radevolje vso svojo naklonjenost in veliko zanimanje za naše zadeve.

Ker je bil sam borec v svetovni vojni, čuti položaj vojnih žrtev, zato stoji vselej na njihovi strani, ako je treba

braniti njihove upravičene zahteve ali nakloniti, kar dopuščajo sredstva.

Vsa njegova naklonjenost napram nam izvira gotovo iz njegovih velikih izkušenj v življenju.

G. ban dr. Marušič je bil rojen dne 10. decembra 1884 v Opatjem selu na Goriškem. Po končanih pravnih študijah je bil odvetniški koncipient v Gorici, kjer je bil duša pri Sokolstvu, predsednik »Prosvete« in med voditelji vsega narodnega gibanja.

Pred odhodom v vojno leta 1914, ko se je poslavljaj v navzočnosti 400 Sokolov, je poudarjal v svojem poslovlju, kako važne naloge čakajo Sokolstvo.

Služil je pri bivšem avstrijskem 97. pešpolku, ter prišel v rusko ujetništvo.

V Rusiji je vodil propagando za jugoslovensko dobrovoljstvo in je prišel leta 1918 tudi sam kot dobrovoljec v srbsko vojsko.

Bil je član Jugoslovenskega odbora v Nišu, napravil je vso trnjevo pot skozi Albanijo, prišel na Krf in v Rim, kjer je deloval pri srbskem poslanstvu.

Leta 1917 je odšel v Ameriko, da je tudi tam organiziral našo nacionalno propagando.

Po prevratu je bil leta 1919 član naše delegacije na mirovni konferenci v Parizu, od leta 1920 pa tajnik naše delegacije pri reparacijski komisiji.

Od leta 1922 je bil odvetnik v Ljubljani in sedaj že tri leta ban dravske banovine.

Mi ga spoštujemo kot bivšega borca in kot najuvidevnejšega in najsocialnejšega svojega zaščitnika.

Na mnoga leta!

Prvi december

Prvi december je naš narodni praznik osvobodjenja in ujedinjenja.

Vsak Jugoslovan se mora zavedati tega dneva, ko smo pred 15 leti po tolikih naporih in robstvu proglasili našo svobodno skupno domovino Jugoslavijo.

Kratka je doba za nami, a daljša je pred nami. Naša bodočnost mora biti velika in mora iti k napredku našega naroda. Pretekla leta so kljub vsem težavam pokazala mnogo napredka, mnogo dokončanega, a še več začetega, kar se mora uresničiti.

Tudi vojne žrtve, čeprav smo pretrpele mnogo gorja, se nadejamo svojega napredka, zato navdušeno pozdravljamo praznik ujedinjenja in želimo veliko, močno Jugoslavijo, ki bo mogla urediti najboljše tudi naše vprašanje.

Letos ob petnajstletnici, ob jubileju, hočemo bojovníki, združeni z vsemi narodnimi organizacijami in celokupnim našim narodom proslaviti naš narodni praznik ujedinjenja z veliko manifestacijo.

Združene bojovníške organizacije t.

i. Zveza jugoslov. dobrovoljcev, Udruženje rezervnih oficirjev, Udruženje četnikov, Udruženje vojnih invalidov in skupine bivših bojovníkov, so pripravile velik obhod po Ljubljani, na večer praznika 1. decembra 1933.

Vsa bojovníška, narodna in druga društva, organizacije, dijaštvo in ljubljansko ter okoliško občinstvo bo šlo ta dan v povorko.

Zbirališče ob 5. uri popoldne na Kongresnem trgu. Odtod koraka povorka z zastavami in godbami po raznih mestnih ulicah.

Pred magistratom bo zastopnik bojovníških organizacij govoril, nato bo razhod.

Vojni invalidi!

Čast in ponos zahtevata, da smo vsi v povorki. Kdo drugi je bolj vreden in poklican, da pokaže svoje stališče za narod in državo, za katero se je bilo treba žrtvovati. Mi moramo biti med prvimi pri skupnem nastopu bojovníških organizacij, ker vidimo, da sta v slogi in bratstvu moč in naša rešitev.

Nekoliko o naših zadevah

Pred kratkim se je vršila plenarna seja pri Središnjem odboru v Beogradu. Podrobnejšega poročila o njej danes še ne moremo dati, ker je ravno sklenila, da bo v bodoče dajal ožji Središnji odbor mesečna poročila o stanju in poteku naših zadev, katera bomo tudi članstvu objavljali.

V soboto 18. novembra 1933 se je vršila slovesna žalna maša za vse padle in umrle borce in člane ob veliki udeležbi višjih in nižjih oficirjev, civilnih zastopnikov in občinstva. Beograjska Saborna cerkev je bila nabito polna.

Delegati so skupno s Središnjim odborom položili tudi vence na grob Nj. Vel. blagopokojnega kralja Petra Veli-

kega Osvoboditelja v Oplencu in na grob neznanega junaka na Avali.

Plenarna seja je sprejela zelo obširno poročilo o delu Središnjega odbora in odbila vsa natolcevanja nekaterih rovarjev, ki bi radi zopet zanesli neslogo med invalidske vrste.

Plenum je tudi zahteval, da se izposluje 2 milijona Din za izplačilo zaostalih invalidnin, na katere nekateri naši tovariši in tovarišice tako težko čakajo v tej hudi krizi.

Naročeno je, da morajo organizacije postopati zelo strogo in natančno po predpisih glede podeljevanja vojaških kantonov.

Središnji odbor je zaprosil, da se iz-

plača čim več za božične podpore našim siromašnim članom in članicam.

Plenum je izvršil več nujnih intervencij.

Za invalidski zakon je dobil popolnoma obljubljeni, da bodo spremembe sprejete.

Načrt je že predelan od odbora narodne skupščine.

Na programu zasedanja sicer še ni, toda dobili smo dobro zagotovilo.

To nam daje upanje tudi vsled tega, ker smo že prej čitali v časopisih, da je tudi v načrtu prihodnjega državnega budžeta, ki je bil že predložen narodni skupščini, povišana postavka za pokojnine in invalidnine. Ako bo budžet v taki obliki potrjen, da ne bo zmanjšani, potem se nam je nadejati tudi našega zboljšanja, ker bi bila dana neka podlaga za to.

V naše udruženje je bilo sprejeto kot samostojna sekcija Udruženje ruskih vojnih invalidov v kraljevini Jugoslaviji.

Po večih krajih že prav pridno delujejo tako zvane poslovalnice pri tekmah in igralnicah, ki donšajo gotove procente v prid vojnih žrtev. V krat-

kem bodo začele poslovati tudi v naših krajih in upamo, da bomo dobili nekaj virov za naše siromašno članstvo.

V medzavezniškem »Fidacu«, kate-rega letošnji predsednik je naš predsednik Sred. odbora tov. Nedič, se pripravljajo obisk Maroka. Pričakovati je odhod v mesecu maju prih. leta. Načrt za udeležbo bo še sestavljen.

Naše Udruženje pripravljajo tudi spremembo svojih pravil.

Središnji odbor z oblastnimi vred pripravljajo načrte, ki bodo gotovo na dnevnem redu prihodnjega plenuma.

Za protezne delavnice mora v bodoče skrbeti Središnji odbor in plenum, da bodo dobile zadostna sredstva.

Ker protezna delavnica v Ljubljani dela letos z zelo pičlimi sredstvi in omejenim delovnim časom, je tudi poskrbljeno, da naj dobi potom amandmana naknadna sredstva, da bo mogla zadostiti številnim potrebam.

Iz tega se vidi, da se invalidsko vprašanje vendar na vseh koncih giblje.

Da bi le mogli v bližnji bodočnosti za novo leto prinesiti našim čitateljem še bolj vesele novice in kaj več iz našega vedno valovečega in spreminjajočega se vprašanja.

Zopet v pojasnilo onim, ki imajo prejeti zaostanke invalidnin

Kljub temu, da smo že večkrat pisali in pojasnjevali v tej zadevi, nas še vedno nekateri nadlegujejo s pismi, pa tudi osebno. Dotični naj vpoštevajo naše informacije, ker gotovo s svojimi nepotrebnimi intervencijami ne bodo ničesar dosegli.

Vsak, kdor ima dobiti invalidnino za nazaj, dobi od Dravske finančne direkcije poziv, da vloži pismene prijave (za vsako leto posebej) in priloži podpisane pobotnice.

Pripomnimo, da se ta poziv pošlje šele potem, ko ima kdo že pravomočno rešenje po novem invalidskem zakonu, poprej pa ne.

Dokler nima rešenja višjega invalidskega suda iz Beograda tudi ne more dobiti nobenih zaostankov, ker se v slučaju, ako ni po novem invalidskem zakonu priznan, sploh ne izplačajo.

Finančna direkcija pošlje vse dotične prošnje s pobotnicami Ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja v Beograd, da isto izposluje potrebne kredite (sredstva) za izplačilo takih zaostankov, ali obveznosti iz prejšnjih let.

Treba je toraj dobiti novo otvoritev

kredita, ker proračuni (sredstva) iz prejšnjih let (od 1920—1932) so že zdavnaj zapadli. Vsako budžetsko leto zapade stari in prične veljati novi budžet.

Dokler Finančna direkcija ne dobi od ministrstva socialne politike in narodnega zdravja, odnosno Ministrstva financ otvoritve (denarja, sredstev), ne more nič izplačati. Tudi ne more Finančna direkcija vedeti, kdaj bo dobila taka sredstva.

Popolnoma nesmiselno je povpraševati in pisariti, kdaj bo kdo dobil zaostalo invalidnino (pokojnino).

S tem samo nadleguje oblastvo, ki mu ne more odgovarjati.

Dokler Finančna direkcija ne dobi sredstev, ne more nobenemu nakazati zaostanka. Tudi ne more vedeti kdaj bodo sredstva otvorjena.

Opozorjamo na to naše tovariše, da naj se tega drže in ne nadlegujejo vedno z dopisi za te zaostanke. Kadar bodo krediti otvorjeni, bomo sami radevolje poročali. Finančna direkcija pa bo tudi brez vsakega odlašanja sama od sebe, brez kakih prošenj začela nakazovati.

Vojaški invalidi

Ko jih je invalidski zakon iz leta 1929 izločil, smo mislili, da bodo dobili takoj svoje pravice na drugi podlagi in sicer gotovo po zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice.

Par let je trajalo po izločitvi, da sploh noben vojaški invalid ni dobival zaščite, povečini pa je še danes tudi tako.

Med našimi vrstami je največ onih vojaških invalidov izpred vojne, ali pa iz vojne, manj pa jih je že iz povojne dobe. Šele leta 1931 je bil izdan dodatek k zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice, ki je vzel v poštrev tudi vojaške in mirnodobske invalide.

Mnogo tovarišev se je prijaviilo za zaščito, toda njihovim prošnjam po večini ni ugodeno, ker ima zakon pogoj, v katerem času onesposobljene vojaške invalide priznava.

In sicer je pogoj, da priznava zaščito samo onim, ki so postali vojaški invalidi po 5. aprilu 1920., torej le povojne vojaške invalide.

Kaj pa naj bo s tistimi, ki so postali pred tem datumom vojaški invalidi?

Kakor že rečeno, največ jih je izpred vojne.

Ako teh ni vzel v poštrev nov zakon o ustrojstvu vojske in mornarice, bi morale ostati za nje pravice po prejšnjih starih predpisih in zakonih, ki v tem pogledu ne bi smeli prestatiti.

Na to vprašanje smo že nešteto opozorili, toda ostalo je še vedno nerešeno.

Mnogo je vojaških invalidov, ki ne morejo doseči potrebnega zdravljenja ali proteze, še manj pa kakih podpor ali pokojnin, ker sploh niso nikjer zaščiteni.

Dotični pa so vendar poprej imeli svoje pravice, ki so jim bile stalno priznane, in bi se jim ne smele vzeti.

Kakor n. pr. staroupokojenec ne izgubi svoje pokojnine, tako tudi star invalid ne more izgubiti svojih pravic.

Zato je treba to vprašanje forsirati, da se bo uredilo, ker ne moremo imeti zaščitene in nezaščitene vojaške invalide.

Oni, ki so postali vojaški invalidi že

Na moje vprašanje mi že v Vojnem Invalidu št. 6 z dne 25. junija 1931 odgovarjate, kljub temu, da sem imel nad 120 Din letnega davka, da bom dobil rešenje, ker ga prejme vsak.

Zanima me, kako, da invalidsko sodišče ni prejelo moje pritožbe, ker sem jo poslal četrti dan po prejemu rešenja toda nisem še prejel nobenega odloka.

Ako se pritožba založi, ne more vsled tega invalid trpeti do svoje smrti tako, da nima niti pravice do ortopedičnih čevljev.

Prosim odgovora, ako pridem lahko do ponovnega sojenja.

Pismeno se mi sporoča, da ne morem doseči ponovnega sojenja, ker se dve leti nisem nič brigal, toda to ni resnica, ker jaz sem se pritožil, pa nisem dobil rešenja. Žibert Anton.

Odgovor:

V kolikor smo za vas osebno pozvedeli, ni v aktih nobene vaše pritožbe.

Kam ste jo toraj odposlali je vprašanje?

Pritožba mora biti po zakonu pravočasno v 15 dneh vložena na pravi naslov in če se pošlje na napačnega, pa je dotični ne pošlje pravočasno invalidskemu sodišču, se smatra tudi kot prepoznana. Dokaz je le, ako imate receptis naslovljen na invalidsko sodišče?

Po dveh letih se ne more več pritožiti in tudi ne zahtevati ponovnega sojenja, ker je zanj skrajni rok pol leta po prejemu zadnjega rešenja.

Vsled tega vam je Oblastni odbor odgovoril, da po dveh letih ne morete ničesar več doseči.

Ako pa dokažete (z receptisom ali drugim potrdilom), da je bila pritožba res pravočasno vložena, potem svetu-

jemo, da vložite posebno vlogo na invalidsko sodišče, ki mora zadevo po kljub tolikemu času vzeti v pretres.

Raznoterosti.

Redna letalska proga preko oceana za promet med Evropo in Ameriko, bo po mnenju tehniških strokovnjakov otvorena tekom prihodnjih dveh let. V to svrhu bo v oceanu zasidranih več umetnih otokov. Potovanje oziroma pollet bo trajal samo 20 ur in bo stal približno 350 dolarjev za osebo.

Smešnice

Trdovraten samec.

»Tvoji upniki potrebujejo denar. Moraš se bogato oženiti.«

»Če potrebujejo denar, naj se kar sami bogato oženijo.«

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Fricko Juvan, Kolodvorska ul. 35. Tiska tiskarna „Slovenija“ v Ljubljani. — Predstavniki za tiskarno: Albert Kolman.

Veletrgovina F. M. Schmitt Ljubljana

Pred Škofijo 2 Lingarjeva 4

prilagojena cenjenim odjemalcem v največji izbiri in nizkih cenah: galanterijo, usnjene izdelke, čevlje, pletenino, igrače, športne predmete, itd. itd.

T: čna postrežbal Pozor na izložbe!

Ne zamudite!

Vsi, ki ste rojeni leta 1859, 1864, 1869, 1874, 1879, 1884, 1889, 1894, 1899, 1904, 1909, 1914, 1919

pristopite v posmrtno zavarovanje **Karitas** vsaj do 30. novembra 1933.

Če pristopite kasneje, bodete pri istem mesečnem prispevku zavarovani za precej manjše zneske.

Karitas izplačuje redno cele zavarovane vsote.

Pojasnila daje

Karitas Ljubljana

palača Vzajemne zavarovalnice
Maribor, Oražnova ulica 8

Varna podlaga!

Jamstvo Din 45.000.000

Papir
šolske potrebščine
?

H. NIČMAN NASL.

Prodajalna Katoliškega
tiskovnega društva

LJUBLJANA

Kopitarjeva št. 2.

Preporuča Vam se

»SLAVIJA«

jugoslovenska osiguravajuća banka, d. d. u Ljubljani

za osiguranje protiv oštećenja usled požara, eksplozija, kradje, tuče nesreča itd. na zgradama, nameštaju, tvornicama, automobilima i na vlastitom telu i životu. — Podružnice: BEOGRAD, Prestolonaslednikov trg 42, SARAJEVO, Vojvode Stepe obala 29, ZAGREB, Zrinjski trg 15, OSIJEK, Radićeva ul. 12, NOVI SAD, Šafarikova ul. 24, SPLIT, Tartaglina ulica. — Glavno sedište **LJUBLJANA**, Gosposka ulica 12. — Telefon br. 2176 i 2276.

naš pravi domači izdelek!

prihajaja!

Opozarjamo

na našo veliko izbiro
zimskega blaga!

A. & E. SKABERNJ
LJUBLJANA

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica števil. 5

Velika izbira angleškega,
češkega kakor tudi tuzem-
skega blaga za dame
in gospode.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

prilagojena

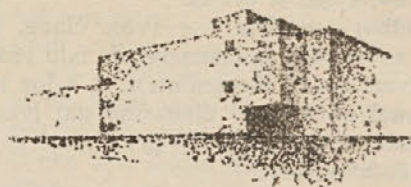
špecerijsko blago

več vrst žganja, moko ter deželne pri-
delke — kakor tudi raznovrstno
RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za kavo in mlini za
dišave z električnim obratom.

Telefon št. 2666. — Ceniki na razpolago!

Beton, železo-betonske vodne zgradbe, arhitektura ter vsakovrstne visoke zgradbe itd. — Sprejemanje v strokovno izvršitev vseh načrtov stavbene stroke. Tehnična mnenja: Zastopstvo strank v tehničnih zadevah.

Pošt. ček. rač. 12834. — Telefon 21-03
Gradbeno podjetje in tehnična pisarna:

MIROSLAV ZUPAN
stavbenik — Ljubljana

Teodor Korn, Ljubljana

Poljanska cesta 8

(PREJE HENRIK KORN)

Ustanovljeno l. 1862.

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija vodovodov in
centralne kurjave. — Kopališke in klo-
setne naprave.

Praden kupite SNEŽKE, si oglejte
zalogo v trgovini

ŽIBERT

v Prešernovi ulici

Tu dobite veliko izbiro v vseh modnih
barvah znamke »TRETORN« po zelo
nizkih cenah. — V zalogi so tudi prvo-
vrstni, nepremočljivi športni, gorski in
smučarski čevlji v vseh velikostih.

Vabimo Vas,

oblečite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite
oblačilnih potrebščin.

Za mal denar — Trenchcoate,
suknje, obleke, perilo in drugo.

A. PRESKER

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

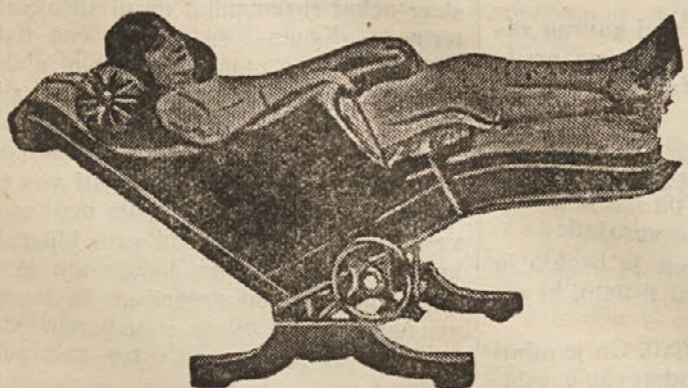
Očala, ščipalce, umetna očesa,
daljnogleda, foto-aparate, toplo-
mere, barometre itd. kupite v
veliki izbiri najcenejše pri

Fr. P. Zajec

izprašan optik in urar
LJUBLJANA, Stari trg 9.

Velika zaloga vsakovrstnih ur,
zlatnine in srebrnine.
Ceniki brezplačno.

Patentni zložljivi fotelji

posebno priporočljiv za
bolnike, kateri trpe na
astmi ali drugih boleči-
nah v nogah.

Priporočja se tudi za vsa
v tapetniško stroko spa-
dajoča dela po najnižjih
cenah.

I. Klobčaver, Ljubljana, Poljanska 17
(dvorišče)

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten **domač izdelek**, s
katerim pripravite zdravo, izdatno,
redilno in ceneno pijačo za Vas
in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijet-
nega okusa in jo pijo odrasli kot otroci
z užitkom.